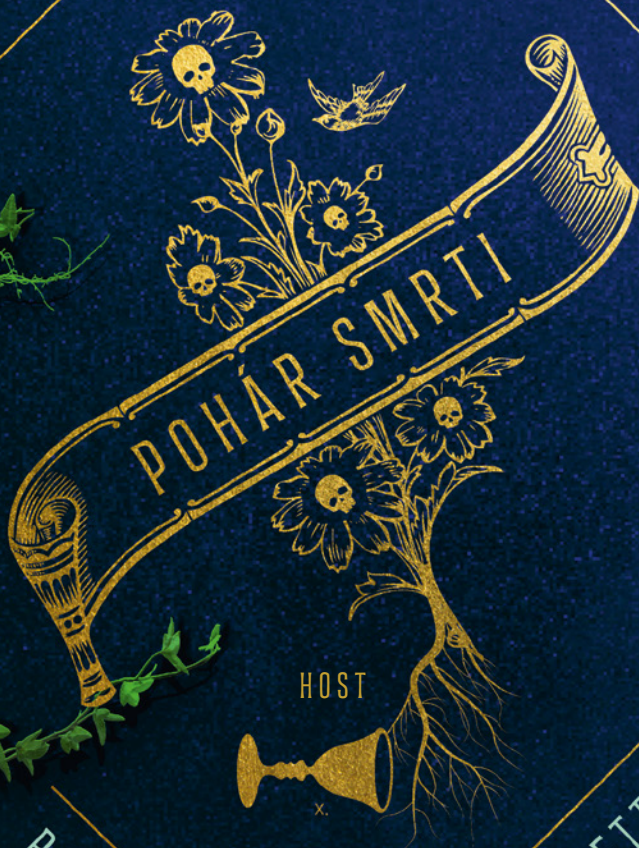

VE STÍNU
LEVIATANŮ I

ROBERT

JACKSON

BENNETT

ROBERT
JACKSON
BENNETT

POHÁR
SMRTI

VE STÍNU
LEVIATANŮ I

POHÁR SMRTI

PŘELOŽIL
MILAN POHL

BRNO
2025

ROBERT

JACKSON

BENNETT

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4
směrnice 2019/790/EU je bez souhlasu nositele práv zakázána.

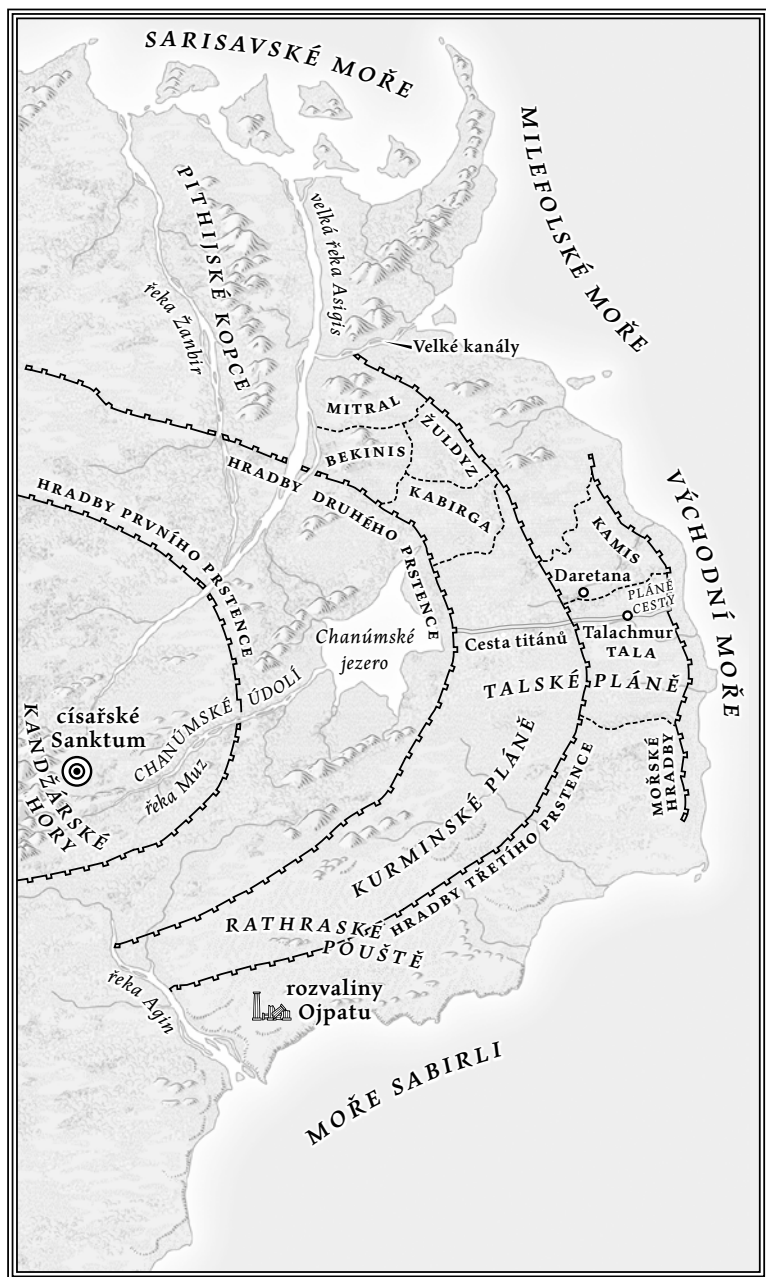
The Tained Cup
Copyright © 2024 by Robert Jackson Bennett

All rights reserved including the right
of reproduction in whole or in part in any form.
This edition published by arrangement with Del Rey, an imprint
of Random House, a division of Penguin Random House LLC.

Cover design and illustration © Will Staehle / Unusual Co.
Map and ranking list chart copyright © 2024 by David Lindroth Inc.

Translation © Milan Pohl, 2025
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2025
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-2597-3 (ePUB)
ISBN 978-80-275-2596-6 (PDF)
ISBN 978-80-275-2598-0 (MobiPocket)

*Mojí mámě a babičce,
které mi otevřely bránu k detektivkám*

VOJENSKÉ HODNOSTI VELIKÉ
A SVATÉ CHANÚMSKÉ ŘÍŠE
(od nejvyšší po nejnižší)

KONZULATO

...

PRIFIKTO

...

KOMANDANT-PRIFIKTO

...

KOMANDANT

...

IMMUNIS

...

KAPITÁN

...

SIGNUM

...

PRINCEPS

...

MILITIS

ČÁST I

×

**MUŽ
VE
STROMĚ**

KAPITOLA 1

Z jitřní mlhy se přede mnou vynořila zeď' panského sídla, dlouhá, tmavá a oblá jako kůže jakéhosi mořského stvoření vyplaveného na pláž. Vykročil jsem podél ní a snažil se nevnímat zrychlený tlukot vlastního srdce a čúrek potu na krku. Vpředu se v mlžném oparu mihotalo slabé modré světlo, s každým krokem hutnělo v mai-lampu visící nad bránou pro služebnictvo; a tam, opřený o zeď' u brány, stál uniformovaný muž s blyštivou ocelovou přilbou na hlavě, který už na mě čekal.

Princeps sledoval můj příchod. Čím blíž jsem přicházel, tím výš do čela mu obočí šplhalo. Než jsem se před ním konečně zastavil, skoro mu zalezlo mezi vlasy.

Co možná nejrázněji jsem si odkašlal a představil se: „Signum Dinios Kol, asistent vyšetřovatelky. Jsem zde kvůli mrtvole.“

Princeps zamžikal a přejel mě pohledem od temena k patě. Jeli-kož jsem byl téměř o hlavu vyšší než on, chvíli mu to trvalo. „Rozu-mím, pane,“ pravil. Poctil mě krátkou úklonou — čtvrtinou, nanej-výš třetinou plné úklony —, ale k ničemu dalšímu se neměl.

„Máte tady mrtvolu, ne?“ optal jsem se.

„Máme, pane,“ řekl pomalu. Zadíval se kolem mě do kalné ulič-ky za mými zády.

„Tak v čem je problém?“

„Nu, ech...“ Zase kmitl očima do uličky za mnou. „Promiňte, pane, ale — kde je ta druhá?“

„Prosím?“ zeptal jsem se. „Druhá?“

„Vyšetřovatelka? Kdy dorazí ona?“

Potlačil jsem záchvěv obav. S touto otázkou už jsem se několikrát potýkal, když jsem pro svou šéfovou vyřizoval jiné věci, ale zatím ani jednou v situaci zahrnující mrtvolu. „Vyšetřovatelka se nemohla dostavit,“ odvětil jsem. „Jsem zde, abych obhlédl místo činu, vyslechl personál a případné svědky a posléze jí podal hlášení.“

„Vyšetřovatelka se rozhodla zahájit vyšetřování... *aniž* by tu byla osobně?“ žasl. „Smím se zeptat proč, pane?“

Utkvěl jsem na něm pohledem. Krátká kroužková košile se mu v tlumeném světle leskla, na každém kroužku se perlily kapičky vysrážené vody. Prvotřídní jakost. Trup mu obepínal zdobný pás, přes přezku viselo trochu měkké břicho — následek nastupujícího středního věku, podobně jako stopa šedi ve vousech. Vysoké černé boty vyleštěné do jasného lesku, s koženou obrubou obarvenou mořskými řasami. Jedinou standardní výstrojí na jeho těle byl dlouhý meč v pochvě a tmavorudý plášť hlásající, že se jedná o apotetikala: říšského důstojníka majícího na starosti mnoho organických alterací Říše. Zbytek si musel koupit sám, nejspíš za pěknou sumičku.

To všechno mi napovídalo, že byť jsem signum, a technicky vzato mám tedy vyšší hodnotu než on, tento muž je nejen starší a bohatší než já, ale nejspíš toho za svou kariéru viděl víc, než si dovedu představit. Nemohl jsem mu zazlívát, že se ptá, proč vyšetřovatelka poslala na místo činu jenom tohohle dvacetiletého kluka v polorozpadlých škrpálech.

„Vyšetřovatelka bývá při vyšetřování přítomna málokdy, princepsi,“ konstatoval jsem. „Napřed mě pošle zhodnotit situaci a poté se s využitím mého hlášení dobere patřičných závěrů.“

„Patřičných závěrů,“ opakoval princeps.

„Přesně tak,“ potvrdil jsem.

Čekal jsem, až mi dovolí vstoupit do sídla. Prostě tam jen stál. Říkal jsem si, že mi možná nezbude než mu nařídit, ať mě pustí dál.

Nikdy předtím jsem činovníkovi jiného říšského úřadu nevydal přímý rozkaz a vlastně jsem tak docela nevěděl, jak na to.

K mé úlevě konečně řekl: „Jistě, pane...“ a sáhl do kapsy. Vytáhl malý bronzový kotouček s mrňavou skleněnou ampulkou zasazenou uprostřed, naplněnou jakousi černou tekutinou. „Musíte jít těsně za mnou, pane. Tato brána není nejnovější. Bývá trochu náladová.“

Obrátil se čelem k bráně pro služebnictvo: zaoblenému průchodu v hladké černé zdi, kterou bylo panské sídlo obehnáno. Na druhé straně průchodu visela opona zkadeřených, srstnatých šlahounů žlutozelené barvy. Když k nim princeps přistoupil, zachvěly se — znepokojivým, přerývaným třesem — a stáhly se, nechaly nás vejít.

Držel jsem se princepsovi v patách a skláněl hlavu, abych se neodřel o strop brány. Šlahouny nasládle páchly a šimraly mě na zátylku. Nejspíš byly upravené tak, aby detekovaly lidské maso, a kdyby princeps nenesl „klíč“ — ampulku s činidly —, oba by nás paralyzovaly nebo by s námi provedly něco ještě horšího.

Vynořili jsme se na pozemku panského sídla. V ranní mlze před námi poblikávaly desítky mai-lamp, zavěšených na sedlové střeše rozlehlého domu stojícího vysoko na kopci. Budovu obepínala veranda, jejíž okna byla před jitřním sluncem zacloněna provazovými sítěmi porostlými pestrébarevným okrasným mechem. Podlaha široká a hladká, dřevo naleštěné do skvostného lesku. Na východním konci se rozkládala vypolštářovaná besídka — cosi na způsob miniaturního čajového altánu, ale místo čajového stolku tam stála lebka nějakého obrovského zvířete, nahoře seříznutá do vodorovné plochy. Na přepychové obydlí dosti hrůzná výzdoba — a přepychové skutečně bylo, s přehledem šlo o ten nejhonosnější dům, jaký jsem kdy viděl.

Podíval jsem se po princepsovi. Mého úžasu si všiml a ušklíbal se.

Upravil jsem si plášť Judexu kolem ramen. Nenašli mi žádný, který by mi padl, a najednou jsem měl pocit, že navlečený do téhle

upnuté modré látky musím vypadat děsně hloupě. „Jak se jmenujete, princepsi?“ otázal jsem se.

„Omlouvám se, pane. Měl jsem to říct hned — Otirios.“

„Ztotožnili jsme zesnulého, Otirie?“ ptal jsem se. „Vyrozuměl jsem, že s tím byly jisté potíže.“

„Patrně ano, pane. Domníváme se, že je to komandant Taqtasa Blas od ženistů.“

„Domníváme se? Proč ‚domníváme‘?“

Úkosem na mě pohlédl. „Informovali vás, že příčinou jeho smrti byla alterace, že ano, pane?“

„Ano...?“

„Nu... kvůli takovým věcem nemusí být snadné identifikovat tělo, pane.“ Vedl mě po dřevěném můstku přes zurčící potok. „Nebo vůbec určit, zda se o ně jedná,“ dodal. „A proto, pane, jsme tady my apotové.“

Pokynul k mlze za domem. Pročesal jsem ji očima a rozeznal postavy procházející zahradami, rovněž v tmavorudých kabátech a pláštích, a nesoucí cosi, co by se dalo snadno splést s ptačími klecemi. Místo ptáka však byla v každé kleci křehká kapradina.

„Hledáme nákazu,“ řekl Otirios. „Ale zatím jsme nic neobjevili. Žádné hlásivky dosud nezhnědly ani neodumřely, pane. Na pozemku sídla není po nákaze ani stopy.“

Zavedl mě k tenkým kaprapapírovým dveřím do hlavní budovy. Když jsme se k nim přiblížili, zdálo se mi, že zevnitř slyším jakýsi dlouhý, táhlý zvuk. Došlo mi, že je to jekot.

„Co je to?“ zeptal jsem se.

„Asi služebné,“ řekl Otirios. „Ony, ech, byly na místě jako první. Jak si umíte představit, stále jsou dosti rozrušené.“

„Copak to tělo nenašly před několika hodinami?“

„Našly. Ale dosud se s tím nesrovnaly. Až tělo uvidíte, pochopíte, pane.“

Naslouchal jsem divokému, hysterickému ječení. Měl jsem co dělat, abych na tvář nepropustil emoce.

V duchu jsem se nabádal, ať se ovládám a zůstanu v klidu. Jsem přece důstojník Judexu, říšského úřadu pověřeného řízením nejvyšších soudů a vykonáváním spravedlnosti napříč Říší. Do tohoto honosného domu, třebaže plného křiku, mě ostatně přivádějí pracovní povinnosti.

Otirios otevřel dveře. Jekot ještě zesílil.

Proběhlo mi hlavou, že moč by měla zůstat v mém těle, ale jestli ten řev neskončí, a to rychle, možná se to brzy změní.

Uvedl mě dovnitř.

Nejdřív mě ohromilo, jak je to tam čisté. Nejen nepřítomnost špíny — ta ovšem skutečně chyběla, nikde ani šmouha, ani smítko —, ale též sterilnost všeho, byť sebepřepychovějšího, co se rozkládalo před mými zraky. Jídelní pohovky byly dokonale čistounké, neumazané jedinou kapičkou; čtvercové hedvábné koberečky na podlaze naprosto netknuté, jako by po nich nikdy nešlapala chodidla. Celý dům působil asi tak útulně a komfortně jako chirurgický nůž.

Ne snad, že by nebyl opulentní. Jako lustry sloužily miniaturní mai-stromky, upravené tak, aby rostly dolů ze stropu — nic podobného jsem v životě neviděl —, a jejich plody překypovaly k prasknutí drobnými zářícími mai-červy, vrhajícími kolem nás mihotavé modré světlo. Pomyslel jsem si, jestli tu není drahý i vzduch, a vzápětí shledal, že ano: do kouta každé větší místnosti byla zakomponována masivní houba kirpis — vysoká a černá, navržena tak, aby nasávala vzduch, pročišťovala ho, ochlazovala a opět vydechovala.

Odkudsi v sídle stále vycházel neutuchající jekot. Trochu jsem se zachvěl a věděl, že s teplotou vzduchu to nemá nic společného.

„Všechnen personál i svědky jsme prozatím zadrželi zde v domě, jak si vyšetřovatelka přála,“ pravil Otirios. „Tuším, že je budete chtít vyzpovídat, pane.“

„Děkuji vám, princepsi. Kolik jich je?“

„Celkem sedm. Čtyři služebné, kuchařka, zahradník a hospodyně.“

„Komu sídlo patří? Předpokládám, že ne komandantu Blasovi?“

„Ne, pane. Tento dům náleží klanu Hazů. Nevšiml jste si erbu?“ Pokynul k nevelkému znaku pověšenému nad vstupními dveřmi: ptačímu peru tyčícímu se mezi dvěma stromy.

To mě zarazilo. Hazové se řadili k nejbohatším rodům v Říši a vlastnili ohromná kvanta půdy ve vnitřních prstencích. Dechberoucí luxus celého sídla začínal dávat smysl, ale vše ostatní mi teď připadalo ještě podivnější.

„Proč by si Hazové pořizovali dům v Daretaně?“ zeptal jsem se v upřímném zmatku.

Pokrčil rameny. „To kdybych věděl, pane. Třeba už všude jinde skoupili, co se dalo.“

„Je tu v současnosti někdo z jejich klanu?“

„Pokud ano, pane, pak se umí sakra dobře schovávat. Hospodyně bude vědět víc.“

Pokračovali jsme dlouhou chodbou, která končila dveřmi z černého kamenodřeva.

Když jsme se k nim přiblížili, vzduch prosytil slabý pach: cosi zatuchlého a nasládlého, přesto ale říznutého odpudivou žluklostí.

Žaludek se mi roztřásl. Napomenul jsem se, ať držím hlavu vysoko, na tváři podmračený, stoický výraz, jako pravý asistent vyšetřovatelky. Pak jsem si musel připomenout, že přece *jsem* pravý asistent vyšetřovatelky, sakra práce.

„Dělal už jste na mnoha vraždách, pane?“ zajímal se Otirios.

„Proč?“ opáčil jsem.

„Jen mě to zajímá. Vzhledem k povaze tohoto případu.“

„Nedělal. Já a vyšetřovatelka jsme se doposud zabývali především zpronevěrou mezi důstojníky tady v Daretaně.“

„Neměli jste na starosti tu loňskou vraždu? Jak ten nalitý strážný někoho napadl na kontrolním stanovišti?“

Něco se mi napnulo ve tváři. „Pozice vyšetřovatelky Judexu tu vznikla teprve před čtyřmi měsíci.“

„Aha, chápu, pane. Ale s vaší vyšetřovatelkou jste na svém předchozím působišti žádné vraždy nevyšetřoval?“

Sval ve tváři se mi napnul ještě víc. „Když sem vyšetřovatelka přijela,“ pronesl jsem, „vybrali mě z ostatních místních sublimů, abych jí sloužil jako asistent. Takže. Ne.“

Otíriův krok nepatrně zakolísal. „Takže... vy pro vyšetřovatelku Judexu pracujete teprve *čtyři měsíce*, pane?“

„A co má být, princepsi?“ odsekl jsem podrážděně.

Viděl jsem, jak mu v koutcích úst zase pohrává úšklebek. „Nu, pane,“ odvětil, „kdybch si mohl vybrat, která vražda bude moje první, asi bych nechtěl, aby to byla zrovna tahle.“

Otevřel dveře.

Za dveřmi byla ložnice, stejně velkolepá jako zbytek domu, se širokým měkkým mecholůžkem v rohu a kaprapapírovou stěnou a dveřmi vydělujícími z místnosti cosi, co musel být koupelnový kout — i když jsem jakživ koupelnový kout v žádném domě neviděl, věděl jsem, že takové věci existují. V koutě byla zavěšena mai-lampa; v rohu úhlopříčně od ní pak další houba kirpis. Vedle ní ležely dva kufry a kožená brašna. Majetek komandanta Blase, odhadoval jsem.

Nejpozoruhodnějším prvkem místnosti však byl shluk listnatých stromů rostoucích v jejím středu — poněvadž rostly z člověka.

Nebo spíš *skrz* člověka.

Mrtvola visela uprostřed ložnice, probodnuta množstvím štíhlých stromů, ale jak říkal Otirios, zprvu bylo těžké vůbec v ní poznat lidské tělo. V houští jsem zahlédl část trupu a něco z levé nohy. To málo, co jsem viděl, nasvědčovalo muži středního věku oděnému

ve fialových barvách jialetu říšských ženistů. Pravá paže byla již úplně ztracena a pravá noha pohlcena rojem kořenů, rašících z kmenů drobných stromků a zažírajících se do kamenodřevěné podlahy ložnice.

Zadíval jsem se do kořenů. Připadalo mi, že mezi všemi těmi pletenci rozeznávám narůžovělý pahýl stehenní kosti.

Stočil jsem zrak níž. Po podlaze se rozlila ohromná kaluž krve, hladká a lesklá jako zrcadlo z černého skla.

Žaludek se mi zasmítal, jako bych v něm měl úhoře, který se snaží vyskočit ven.

Říkal jsem si, ať se soustředím, pravidelně dýchám. Neztrácím rozvahu. Tohle je teď moje živobytí.

„Klidně můžete blíž, pane,“ ozval se Otirios snad až příliš zvesela. „Prohlédli jsme celou místnost. Žádný strach.“

Popošel jsem k zeleni, abych na ni lépe viděl. Ve skutečnosti to nebyly stromy, nýbrž jakási dlouhá pružná tráva — trochu jako dutoduj, ona dutá, dřevnatá travina, ze které se vyrábí potrubí a lešení. Zdálo se, že houština výhonků vyrazila z místa mezi Blasovým ramenem a krkem — postřehl jsem obratel, uvázlý mezi nimi, a potlačil další nával nevolnosti.

Nejděsivější byla Blasova tvář. Když výhonky vypučely z jeho trupu, zřejmě se ještě rozvětvily a jedna z těchto větví ze strany prostřelila Blasovu lebku, ohnula mu hlavu do strašlivého úhlu, ale zároveň ji nad horní čelistí jaksi obalila, pohltila tvář, nos a uši. Z Blasovy lebky zbyla jen spodní čelist, otevřená dokořán v tichém výkřiku; a tamhle, nad ní přímo ve dřevě, polovina horního chrupu a horního patra úst, nořící se do vroubkované kůry.

Zíral jsem na jeho bradu. Stín ocelově šedého strniště; na kraji slabá jizva po jakési nehodě či neshodě. Pokračoval jsem dál, prohlížel si zbytek těla. Levou paži porostlou světle hnědými chlupy, prsty mozolnaté a rozpraskané po letech tvrdé práce. Kamaše na levé noze potřísnila tmavá krev, bylo jí tolik, že natekla do boty a vyplnila ji jako džbán na kocovíno.

Ucítil jsem, jak mi káplo do vlasů, a vzhlédl. Výhonky prorazily střechu domu a dovnitř mrholila ranní mlha.

„Kdyby vás to zajímalo, pane, trčí asi deset pídí nad dům,“ pravil Otirios. „Čtyřmi píděmi krovu projely jako rybím tukem. Takže — značný vzrůst. Nikdy jsem nic takového neviděl.“

„Jak dlouho to trvalo?“ zachraptěl jsem.

„Ani ne pět minut, pane. Aspoň podle výpovědi služebnictva. Dům se tolik otřásal, až si mysleli, že je to zemětřesení.“

„Mají apotové něco, čím by se to dalo přivodit?“

„Ne, pane. Apotetikalský jialet má všemožné štěpy a sufuze k řízení růstu rostlin — kupříkladu tingové pšenice, která dozrává za čtvrtinu běžné doby, nebo ovoce, jež dorůstá trojnásobku či čtyřnásobku obvyklé velikosti. Ale nikdy jsme nevyvinuli nic, díky čemu by strom mohl vyrůst za pár minut... nemluvě o tom, aby rostl přímo z člověka.“

„Lze se domnívat, že byl komandant Blas zamýšlenou obětí?“

„Důkazy pro to nemáme, pane,“ odvětil Otirios. „Byl od ženistů, takže hodně cestoval. Je možné, že na cestách něco snědl nebo se něčím nakazil. Ještě nevíme.“

„Navštívil někoho dalšího ve městě? Nemohl se setkat s jiným nakaženým činovníkem nebo říšským pracovníkem?“

„Nevypadá to tak, pane,“ řekl Otirios. „Zdá se, že vyrazil ze sousedního kantonu přímo sem, aniž by kohokoli potkal.“

„Jsou nějaké záznamy o podobné nákaze?“

Pohrdavě sešpulil rty. „Nu, nákazy propukají všude v Říši, pane. Sufuze, štěpy či alterace, které se vymkly kontrole... Každá je jiná. Musel bych se podívat.“

„Pokud je to nákaza, měla by se šířit, nemám pravdu?“

„Jinak by to nebyla nákaza, pane,“ řekl Otirios.

„Jak je potom možné, že se to stalo tomuto jedinému muži, a nikomu a ničemu jinému?“

„Zatím těžko říct, pane. Momentálně prověřujeme, kde všude se Blas pohyboval. Právě byl na obhlídce vnějších kantonů, včetně

mořských hradeb. Prováděl inspekci veškerého opevnění. Ostatně se, ech..." Zaváhal. „Ostatně se blíží období dešťů.“

S kamennou tvářím jsem přikývl. Období dešťů, k němuž se schylovalo, viselo nad vnějšími kantony Říše jako černé mračno. Snažit se to nevnímat by vyšlo nastejno jako pokoušet se zapomenout na existenci slunce.

„Od Blasova příjezdu v místnosti nikdo nebyl?“ zeptal jsem se. „A nikdo se ničeho nedotýkal?“

„Služebnictvo samo sebou ano. Zde se můžeme opřít jen o jejich svědectví.“

„Žádné známky násilného vniknutí?“

„Nikoli, pane. Tento dům je zabezpečen důkladněji než samotné císařovo Sanktum. Bez klíčů s činidly k němu nikdo ani nepáchne.“

Vybavil jsem si, kolik bylo v tomhle domě dveří a oken, a tiše se nad tím zhloubal.

„Pokud to dokážete vyřešit, pane, náramně vám to prospěje,“ poznamenal Otirios.

„Prosím?“

„Vaší kariéře.“ Další úsměv, tentokrát poněkud krutý. „To přece chcete, pane, nemám pravdu? Povýšení? Tuším, že tohle by chtěl každý důstojník.“

„Já,“ řekl jsem, „chci konat svou povinnost.“

„Ale jistě, pane.“

Chvilí jsem na něj upíral pohled. „Dejte mi prosím chvilku, princepsi,“ požádal jsem ho. „Musím pořídit rytinu místnosti.“

Otirios mě zanechal před mrtvolou zpustošenou stromem a zaklapl za sebou dveře. Sáhl jsem do rytecké brašny na boku a otevřel ji. Uvnitř byla v několika řadách vyrovnaná spousta maličkých skleněných ampulek uzavřených korkovými zátkami, pokaždé obsahujících několik kapek tekutiny: buď světle oranžové, nebo mírně

nazelenalé. Jednu jsem vytáhl, sundal zátku, dal si ampulku pod nos a pořádně se nadýchl.

Chřípí mi zaplnil štiplavý pach louhu, až mi do očí vhrkly slzy. Znovu jsem k němu přičichl, aby mi to aroma obestřelo mysl. Pak jsem zavřel oči a nasál vzduch.

Vzadu za očními bulvami jsem ucítil šimrání či třepetání, jako bych měl místo lebky mísu s vodou, ve které se honí ryby. Pak jsem vyvolal vzpomínku.

V uchu mi zašeptal hlas vyšetřovatelky, mojí šéfové: *Až dorazíš na místo činu, Dine, pečlivě si místnost prohlédni. Zaeviduj všechny vchody a východy. Podívej se na všechno, čeho se mrtvý mohl dotýkat. Zaměř se na přehlédnutá, zapomenutá místa. Místečka, která by služebnictvo nenapadlo omýt nebo oprášit.*

Otevřel jsem oči, rozhlédl se pokojem a soustředil se s pachem louhu stále ještě usazeným v lebce. Zkoumal jsem stěny, podlahu, uspořádání jednoho každého předmětu a kusu nábytku, obrys každého stínu, záhyb každé přikrývky — a jak jsem napínal pozornost, všechny tyto výjevy se mi vrývaly do paměti.

Slavná a skvostná Chanúmská říše dávno přivedla umění formování života, kořenů i větví, masa i kostí k dokonalosti. Podobně jako byla houba kirpis v rohu této místnosti pozměněna tak, aby čistila a chladila vzduch, já jsem byl coby říšský rytec upraven, abych si pamatoval vše, co kdy zakusím svými smysly, napořád a natrvalo.

Díval jsem se a díval, občas přičichl k ampulce v ruce. Rytci si pamatují všechno, ale později si ty vzpomínky rychle a snadno vybaví, to je něco docela jiného. Pachy se používají coby nápovědy: tak jako běžní lidé, i rytci si spojují vzpomínky s vůněmi. Až tedy budu své šéfové podávat hlášení, jednoduše otevřu tutéž ampulku, zaplavím si lebku týmiž výpary a jejich pach použiji jako pomůcku, abych si vybavil vše, co jsem zde viděl. Proto někteří říkají rytcům „čichači skleniček“.

Když jsem skončil s místností, vykročil jsem kupředu a zblízka zamžoural na shluk výhonků. Obešel jsem je kolem dokola. Pak

jsem si všiml, že jeden výhonek vykvetl: osamoceným křehkým bílým kvítkem, přesto ale kvítkem.

Dával jsem si pozor, abych nešlápl do krve na podlaze, přistoupil jsem blíž a prohlédl si kvítek. Nechutně páchl, snad jako zvratky z kocovína. Vnitřní okvěti bylo jasně fialové se žlutými flíčky, tyčinka tmavá a zkroucená. Celkem vzato dost škaredá kyticka.

Pak jsem ze zavazadel vyjmul všechn Blasův majetek a vyskládal ho před sebe. Váček mincí, samozřejmě talintů; nevelký nůž; souprava košilí, kazajek, kamaší a jediného opasku; dlouhý meč z říšských výstrojních skladů, navíc se zdobenou důstojnickou záštitou, a k němu pochva; lehká kroužková košile, nejspíš jen pro případ nouze, poněvadž vláčet s sebou pořádnou bojovou zbroj se mu zřejmě nechtělo; a nakonec lahvička oleje.

Přičichl jsem k němu. Měl výraznou vůni, dokonce i v tomhle smrdutém pokoji. Koření, list mandarančovníku, směs do svařeného vína, možná kadidlo. S pomrkáváním jsem zapátral v paměti po podobném aromatu — a pak jsem ho našel.

Krátce před rokem mi Leonie, jedna moje známá, zamávala před nosem lahvičkou a řekla: *Léčivý olejíčky. Na masáže i jiný věci. Nic la-cinýho!*

Ale tahle lahvička byla mnohem luxusnější než tamta. Obracel jsem ji v ruce. Pak jsem ji vrátil k Blasovým ostatním věcem — a vtom jsem si všiml něčeho, co jsem předtím úplně přehlédl: drobné knížečky.

Píchlo mě u srdce. Vytáhl jsem útlý svazek a zalistoval stránkami. Slova byla vyvedena droboučkým písmem, které by většina lidí dokázala jen tak tak přečíst. Před mýma očima však písmena poskakovala a tančila na stránce a já věděl, že je rozluštím jedině s krajními obtížemi.

Pohlédl jsem přes rameno k zavřeným dveřím. Slyšel jsem Otiria mluvit kdesi na chodbě. Zkřivil jsem tvář a strčil knížku do kapsy. Odnášet důkazy z místa činu bylo závažným přestupkem, ale já měl svůj vlastní způsob čtení. Jenže tady jsem ho praktikovat nemohl.

Později, řekl jsem si. A pak ji vrátíme.

Následně jsem obhlédl koupelnový kout. Byla to mrňavá místnůstka s oknem nad vanou z kamenodřeva. Okno mi připadalo tak malé, že by jím nikdo neprolezl, ale přesto jsem si umínil, že potom prozkoumám travu pod ním, jestli v ní nenajdu nějaké otisky.

Zadíval jsem se na zrcadlo z leštěného bronzu na stěně koupelnového koutu, poklepal na něj a přesvědčil se, že drží na zdi. Zkontroloval jsem dutodujové trubky, pak jsem o krok poodstoupil a zahleděl se na stěnu a strop. Zauvažoval jsem, jak asi přivádějí horkou vodu z ohřívací nádrže jinde v domě do kamenodřevěné vany. Zázraky moderní doby, říkal jsem si.

Pak jsem se ohlédl a překvapeně sebou trhl. Na kaprapapírovém pažení se rozbujela plíseň, hlavně nahoře — sem tam drobné skvrny.

Jakživ jsem neviděl, že by kaprapapírové přepážky plesnivěly. Už vůbec bych plíseň nečekal na těchto stěnách, tak čistých, bílých a zušlechtěných. Kaprapapír se používal všude po Vnější okraji Říše zejména pro svou odolnost vůči houbám a plísním — a také proto, že tu docházelo k zemětřesením, a když se stěny začínaly hroutit, vyplácelo se mít je spíš z kaprapapíru než z kamene.

Jal jsem se plíseň zkoumat a znovu přičichl k ampulce s louhem, abych měl jistotu, že se mi tento výjev snadno vybaví. Pak jsem se zase podíval na mrtvolu, onu poloviční osobu zkamenělou v bolestném výkřiku. Z díry ve stropě spadla kapka vody a pleskla Blasovi na špičku kožené boty, až po ní stekl maličký vějíř nahromaděné krve. Tratoliště na dřevěné podlaze se pranepatrně rozšířilo.

Zabouřilo mi v žaludku. Napřímil jsem se a pohlédl do bronzového zrcadla. Strnul jsem a zadíval se do tváře, která mi oplácela pohled.

Do tváře velice mladého muže, s hustou čupřinou černých vlasů, tmavýma ustaranýma očima a mírně šedavou kůží člověka, který podstoupil značné alterace a sufuze. Prohlížel jsem si vlastní štíhlou

bradu a dlouhý nos. Pěkné rysy — nikoli mužné, nikoli drsné, nikoli krásné, ale *pěkné*, a na někom tak vysokém jaksi nepatřičné.

Nikoli obličej asistenta vyšetřovatelů z Judexu. Nikoli někoho, kdo tu má co pohledávat. Přinejlepším kluka, který se převléká za něco, čím není, hraje si na činovníka mnohem důležitějšího, než kdy bude sám.

A co by se s tímto mladíkem stalo, kdyby se přišlo na to, jak tu funkci získal *doopravdy*?

Žaludek se mi kroutil, svíral, vzdouval. Vrhл jsem se k oknu v koupelnovém koutě, honem z něj vystrčil hlavu a zkropil trávu pod oknem sprškou zvratků.

„To mě poser!“ vyjekl někdo.

Hekl jsem a obrátil zrak dolů. Ze zahrad ke mně s šokem ve tváři vzhlíželi dva apotští důstojníci.

„Ehh...“ řekl jeden.

„K d'asu,“ odplivl jsem si. Zalezl jsem zpátky dovnitř a zavřel za sebou okno.

Jelikož jsem neměl kapesník, ústa jsem si otřel do podšívky kabátu. Popotáhl jsem a třikrát, čtyřikrát, pětikrát polkl ve snaze zatlačit odpornou pachů a smrad zpátky do krku, udržet je v sobě. Pak jsem opatrně obešel kaluž krve, zamířil ke dveřím ložnice a otevřel je, že půjdu — ale vtom jsem se zarazil.

Chodbou ke mně dolehl hlas Otiria, klábosícího s dalším apotem.

„... nafrněnej, sotva odrostlej fracek,“ říkal právě. „Myslím, že jsem o něm slyšel od ostatních sublimů. Prej byl ze všech nejblbější, stokrát ho málem vylili. To mi hlava nebere, že teď dělá pro vyšetřova—“

Rychle jsem vykročil kupředu. „Princepsi,“ řekl jsem.

Jen jsem obešel roh, Otirios se vypjal do pozoru, div se nepřerazil. „Ach — a-ano, pane?“

„Než vyslechnu svědky, obhlédnu dům a pozemek,“ sdělil jsem mu. „Mezitím svědky umístěte do oddělených pokojů, buďte tak laskav, a pak je hlídejte, aby spolu nemluvili. Také bych rád, aby vaši zbylí podřízení střežili všechny vchody a východy — jen pro případ, že by tu byly nějaké klíče s čínidly, o kterých nevíme, a že by se někdo pokusil proklouznout dovnitř či ven.“

Otírios zbledl. Představa, že by měl tak dlouho hlídat tolik lidí, se mu zjevně nezamlouvala. Otevřel ústa, aby vznesl námitku, a mrzutě je zavřel.

„A princepsi...“ S úsměvem jsem na něj pohlédl. „Skutečně si vážím vaší podpory.“

Cestou ven jsem se pořád usmíval. Nikdy předtím jsem takový rozkaz nevydal, ale opravdu jsem si to užil. Otíria jsem sice seřvat nemohl — patřil k jinému jialetu, odlišnému říšskému úřadu —, ale zato jsem ho mohl uvrtat do mizerného úkolu a hezky ho v něm vymáchat.

Procházel jsem budovou, tu a tam číchal k ampulce a prozkoumával každou chodbu, každý pokoj. U dveří mi nad hlavou pokaždé visel erb klanu Hazů — ptačí brk mezi stromy.

Zdálo se, že Hazové si mohli dovolit houbu kirpis v každém větším pokoji, ale ta na západní straně poblíž kuchyní uhnívala, možná už byla mrtvá. Zvláštní. Vštípil jsem si ji do paměti a pokračoval dál, kontroloval všechna okna i dveře — většinou z kaprapapíru, všiml jsem si. Jedny každé dveře zářily bělostí dohledka rozemletých kapradin a nejspíš stály tolik, že by na ně nestačil můj měsíční plat.

Kráčel jsem kuchyněmi, když tu jsem pod kamny cosi zahlédl: maličkou skvrnku krve. Dotkl jsem se jí prstem. Pořád vlhká, pořád tmavá. Krev samozřejmě mohla být v kuchyni z mnoha různých důvodů, ale vryl jsem si ji do paměti. Pak jsem vyšel ven.

Zahrady byly velice hezké a důmyslně propracované: pozemkem se vinuly umělé potůčky a přes ně se v malebných zákoutích klenuly můstky. Scenerie jako z pohádky, napadlo mě; ale při

bloumání pěšinkami jsem neobjevil nic zajímavého, jen jsem kýval na pozdrav apotům, stále ještě pátrajícím po nákaze.

Došel jsem k místu, kde jsem se vyzvracel z okna, a prohledal trávu, jestli v ní nenajdu nějaké důlky či vrypy po žebříku nebo něčem podobném. Ale kde nic, tu nic.

Nakonec jsem se podíval do zahradníkovy domku. Byla to zvláštní chaloupka sestavená z tenkých kaprapapírových stěn, s policemi plnými rostlinek, které zřejmě zahradník opečovával. Řádky drobných pestrých kvítků, tu svěžích, tu vadnoucích. Také tam byla docela velká hliněná pec. Nakoukl jsem do ní a na dně si všiml popela, pak jsem sáhl na cihly uvnitř a zjistil, že jsou ještě trochu teplé, jako by v peci přes noc doutnaly uhlíky.

Znovu jsem obešel zahrady, abych se přesvědčil, že jsem viděl všechno, co tam bylo k vidění. Pak jsem se rozhlédl, ubezpečil se, že poblíž nikdo není, a vytáhl z kapsy komandantovu knížku.

Otevřel jsem ji, přímhouřenýma očima se zadíval na třesoucí se, poskakující slova na stránce a začal nahlas číst.

„Ús-úsek hradeb... 3C,“ mumlal jsem. „Datum k-kontroly čtvrtého egina... dvě t-tuny písku, dvě tuny jílů...“

Četl jsem dál a dál, prodíral se mrňavým písmem, a jak jsem četl, poslouchal jsem vlastní hlas. Vštěpování textu do paměti mi činilo velké obtíže, ale pokud jsem ho předčítal nahlas a poslouchal vlastní slova, dokázal jsem si je zapamatovat tak jako všechno ostatní, co jsem slyšel.

Co nejrychleji jsem to všechno přečetl. Většinou to byly záznamy z míst, kde komandant prováděl inspekci, jako třeba *kontrola mostů přes Paytasiz na severu kantonu Tala — šestého až osmého egina — vše v pořádku*, a tak dále. Před necelými čtyřmi týdny, během měsíce egina, měl zřejmě spoustu práce. Netušil jsem, jestli to s případem souvisí, nebo ne, ale coby rytec jsem si musel všechno vrývat do paměti.

Skončil jsem s vrýváním knihy a pak se vydal přes spoustu můstků zpátky k domu. Nikdy předtím jsem žádné svědky v souvislosti

s úmrtím nevyslychal, a už vůbec ne služebnictvo urozené rodiny. Přemítal jsem, z jakého to vzít konce.

Ve vodě pod sebou jsem zahlédl svůj odraz, zvlněný a zčeřený, a na moment se zastavil. „Nepodělej to, jo?“ řekl jsem své vodnaté tváři.

Přešel jsem přes poslední můstek a vstoupil do domu.

Nejprve jsem se zaměřil na služebné, jelikož měly přístup do Blasova pokoje, počínaje dívkou, která tak hystericky ječela — drobnou bytůstkou s útlými rameny a tenkými zápěstími. Dokonce natolik drobnou, až jsem se divil, jak zvládá roznášet podnosy s talíři. Právě ona prý přiběhla k Blasovi, když začal v osm hodin, krátce před snídaní, volat o pomoc.

„On volal o pomoc?“ optal jsem se.

Přikývla. Ukápla jí slza a nejspíš se skoulela do dolíčku vedle nosní dírky. „Říkal... že ho bolí na prsou. Že se mu špatně dýchá. Už šel na snídani, ale pak se zastavil, vrátil se do pokoje. Šla jsem k němu, snažila jsem se mu pomoci na lože, když vtom... vtom...“

Svěsila hlavu, slza stekla z dolíčku na ret a dívka se zase rozeštkala. „Pro-prosím za prominutí,“ vzlykala a snažila se znovu nabýt sebeovládání. „M-měla jsem se ze-zeptat... D-dal by si pán č-čaj?“

„Ech... Ne, děkuji,“ řekl jsem.

Moje odpověď ji bůhvíproč rozplakala ještě víc. Čekal jsem, až přestane. Nedočkal jsem se, a tak jsem ji propustil.

Přešel jsem k další svědkyni, starší služebné jménem Efinas. Pomalu se posadila, pohybovala se přitom pečlivě a opatrně. Nejspíš byla zvyklá na to, že je pod dozorem. Potvrdila výpověď první služebné: Blas dorazil pozdě večer, vykoupal se a šel spát; vše vypadalo naprosto normálně, dokud ráno nezačal volat o pomoc. Sama za ním nešla, takže nic víc nevěděla — ale když jsem se jí zeptal, jestli už tu Blas někdy pobýval, přece jen mi něčím přispěla.

„Ano,“ odvětila. „Mí páni ho tu často nechávali přespat. Byl si s nimi blízký.“

„V čem tento pobyt lišil od předchozích?“ ptal jsem se. „A lišil se vůbec?“

Zaváhání. „Ano,“ přisvědčila.

„V čem tedy?“

Další zaváhání. „Tentokrát nás nechal na pokoji,“ řekla tiše. „Nejspíš proto, že si nestačil nic zkusit.“

Zakašlal jsem, přičichl k ampulce a doufal, že si nevšimne, jak rudnu. „Povězte mi o tom víc, prosím,“ žádal jsem.

Vyhověla mi. Jak se zdálo, Blas byl hrozný prasák; jen co se s tou čí onou služebnou ocitl o samotě, hned ji začal ohrabávat. Nevěděla jistě, jestli některé jiné děvče jeho nemravnosti vítalo, nebo dokonce opětovalo, ale dost o tom pochybovala. Jím všem se nicméně dostávalo stejného zacházení.

„Co ho sem přivedlo?“ zeptal jsem se.

Sklopila zrak. „Byl rodinným přítelem Hazů,“ řekla.

„Přítelem? To je jediný důvod, proč zde nocoval?“

„Ano.“

„Není to zvláštní, aby někdo přespával v domě někoho jiného, kdo tam zrovna není?“

Tím jsem si vysloužil prezíravý pohled. Očíma utkvěla na mých laciných botách a špatně padnoucím kabátu. „Mezi šlechtou to není nic neobvyklého.“

Tak už i služebnictvo si o sobě myslí, že je světaznalejší než já, prolétlo mi hlavou. A nejspíš má pravdu.

Pokračoval jsem v kladení otázek, ale z každé její odpovědi jsem se dozvěděl méně než z té předchozí. Víc a víc se stahovala do sebe. Všechno jsem si v duchu poznamenal a šel dál.

Ostatních dívek jsem se také zeptal na Blasovo dotěrné chování. Ačkoli to potvrdily, všechny do jedné prohlašovaly, že vyjma těchto odporných chviliek neudržovaly s Blasem žádný vztah, a jinak k tomu neměly moc co dodat.

„Než zemřel, nic jsem neviděla ani neslyšela,“ řekla kategoricky poslední dívka. Byla smělejší, hlučnější, zlostnější než ostatní. Méně ochotná tiše snášet ústrky, řekl bych. „Celou noc. Na to vemte jed.“

„Víte to jistě?“ zeptal jsem se.

„Vím,“ odvětila. „Když přijel, moc jsem toho nenaspala.“

„Ne? A proč?“

„Protože mi bylo horko. Děsné horko.“

Zamyslel jsem se. „Spíte poblíž kuchyně?“

„Ano. Proč?“

„Protože tam odumřela kirpis. Nemohlo vám být horko právě proto?“

Zatvářila se překvapeně. „Ona uhynula další?“

„Takže už se to někdy stalo?“

„Jsou hodně citlivé na vláhu. Když jí mají moc, prostě shnijí.“

„Jakou vláhu?“ zajímal jsem se.

„Jakoukoli. Déšť. Vlhkost. Nechte poblíž otevřené dveře nebo okno — zvlášť teď, když začíná období dešťů — a za chvíli je po nich. Bývají hrozně choulostivé.“

Opřel jsem se a soustředil. S povědomým třepetáním za očima jsem vyvolal vzpomínky na to, jak jsem propátrával dům, každý obraz každého pokoje mi dokonale vytanul na mysli jako moucha uvázlá v kapce medu. Žádné otevřené dveře ani okna jsem nikde neviděl. Tak jak to, že ta kirpis odumřela?

„Nezavřela jste náhodou vy nebo někdo jiný před Blasovou smrtí nebo po ní v domě nějaké otevřené dveře nebo okno?“ zeptal jsem se.

Upřeně na mě pohlédla. „Když jsme viděli to, co jsme viděli, pane,“ prohlásila, „mohli jsme sotva stát, natož dělat svoji práci.“

Vyložil jsem si to tak, že ne, žádné dveře ani okna nezavřeli, a pokračoval dál.

Služebné jsem nakonec vyčerpal, a tak jsem se obořil na kuchařku kvůli krvi v kuchyni. Neudělal jsem na ni valný dojem.

„Proč by tak mohla bejt krev v kuchyni, co myslíte?“ vpálila mi.

„Pořezala jste se?“ nadhodil jsem.

„Ne, jistěže ne. Jsem moc stará a dobrá. Jestli jste našel krev, určitě byla ze sádlokapra, kterýho jsem Blasovi vařila k snídani — ne že by ho stačil zbaštit.“

„Sádlokapra?“ Udělal jsem obličej. „Ke snídani?“

„Vždycky mu šmakoval,“ prohlásila. „U hradeb, kde pracoval, byl těžko k sehnání.“ Nahnula se ke mně blíž. „Jestli chcete znát můj názor, nejspíš tam u těch mořskejch hradeb něco chytil. Nějakýho parazita. Jen si vezměte, co všechno ty hradby zadržujou. Samo Sanktum ví, jaký podivnosti odtamtud lidi přinášej!“

„Sem se nedostanou, madam,“ řekl jsem. „To je přece účel mořských hradeb.“

„Ale před pár lety jima něco proniklo,“ namítl s viditelným nadšením, že může probírat takové bizarnosti. „Jedna nestvůra se přes ně dostala, a než ji legionáři skolili, zpusťovala celý město na jih od sud. Ted'ka tam kvetou stromy, i když nikdy předtím nekvetly. Do té doby to vůbec nebyly stromy, který by mohly kvést.“

„Kdybychom se mohli vrátit k okolnostem předchozího večera, madam...“

„K okolnostem!“ ušklíbla se. „Ten chlap se nakazil. Nic složitějšího za tím nehledejte.“

Ještě jsem na ni zatlačil, ale bez výsledku, tak jsem ji nechal jít.

Pak byl na řadě zahradník. Jmenoval se Uxos a evidentně nebyl pouze zahradníkem, v domě dělal tohle i tamto, spravoval stěny či dveře z kaprapapíru. Nanejvýš plachý muž, možná až moc starý na všechny své povinnosti. Představa, že by měl opravovat škody, které v domě napáchal strom, ho viditelně děsila.

„Ani nevím, co je to za strom,“ poznamenal. „V životě jsem ho neviděl.“

„Byl na něm kvítek,“ snažil jsem se mu pomoci. „Malý, převážně bílý.“ Popsal jsem mu ho — fialové vnitřní okvěti se žlutými skvrnkami, odporný nasládlý pach. Jen zavrtěl hlavou.

„Kdepak,“ řekl. „Takovou kytku já neznám. Ani takovej strom. Prostě nevím.“

Zeptal jsem se ho na houbu kirpis a on mi řekl totéž co předtím služebná: přemíra vody je zabíjí. Ale jak uhynula tahle konkrétní houba, to netušil.

„Třeba ji někdo přelil,“ mínil. „Chrstnul na ni pití. Leze to do peněz, ale stává se to. Jsou hrozně náročný na péči. Chlazení vzduchu je komplikovanej proces. V kořenech se jim tvořej takový černý hlízy, který je potřeba vynášet...“

Nakonec jsem se ho zeptal na pec v jeho domku a popel po ohni.

„V ohni si čistím nástroje,“ vysvětloval Uxos. „Některým rostlinám vadí kdeco. To by nešlo, přenášet mezi nima plísně. Tak strkám náčiní do ohně, abych ho očistil.“

„Copak na to nejsou přípravky?“ podivil jsem se. „Mýdla nebo roztoky na nářadí?“

„Ty jsou drahý. Oheň je lacinější.“

„Nezdá se mi, že by Hazům příliš záleželo na ceně.“

„Když jsou drahý *lidi*,“ prohlásil, „tak jim na ní záleží. Pak jsou lidi odejitý. Usilovně se snažím nebejt drahej. Nechci bejt odejitej.“

V očích mu hlodal červík obav. *Na zahradníka je moc starý*, říkal jsem si, *a dobře to ví*. Zkusil jsem z něj vydolovat ještě něco, ale nic už jsem z něj nevytáhl, a tak jsem ho nechal jít.

Na konec jsem si nechal hospodyně — jistou madam Gennadios, která zřejmě měla celou usedlost pod palcem, když tu nebyli sami Hazové. Byla to postarší žena s vráscitou, výrazně nalíčenou tvář,

oděná v jasné zelené říze z velice drahého materiálu, měkkého a blyštivého sazijského hedvábí z vnitřních prstenců Říše. Když vstoupila, zarazila se, přejela mě chladným, pronikavým pohledem a pak se posadila. S dokonalým držením těla — semknutými koleny, rukama v klíně, pevně srovnanými rameny — se rezolutně zadívala do rohu.

„Děje se něco, madam?“ zeptal jsem se.

„*Kluka*,“ ucedila hlasem suchým a napjatým jako tětíva kuše.

„Oni poslali *kluka*.“

„Pardon?“

Koutkem oka si mě znovu prohlédla. „Tak tohle jen ten, kdo nás zavřel v našem domě, domě mých pánů, a nedovolí nám odklidit tu zpropadenou mrtvolu — velký přerostlý *kluk*.“

Uplynul dlouhý mrazivý okamžik.

„Ve vašem domě někdo zemřel, madam,“ konstatoval jsem. „Dost možná na něco nakažlivého. Na něco, co by mohlo pozabíjet i vás všechny. Copak vy nechcete, abychom to vyšetřili?“

„Kde je potom vyšetřovatelka?“

„Nemohla přijít osobně,“ řekl jsem. „Mám obhlédnout místo činu a podat jí hlášení.“

Gennadios na mně spočinula pohledem. Připomínala mi úhoře pozorujícího rybku, která se mu míhá před jeskyní. „Sem s těmi otázkami,“ řekla. „Mám práci, musím zalátat ten zatracený strop. Ptejte se.“

Přivoněl jsem k ampulce a zeptal se Gennadios na důvody Blasova pobytu. Maličko pokrčila rameny s takovou neupřímností, jakou jsem v podobném pohybu snad ještě neviděl. „Byl rodinným přítelem Hazů.“

„Jedna z vašich služebných říkala totéž,“ podotkl jsem.

„Protože je to pravda.“

„*Přesně* totéž.“

„Protože je to pravda.“

„Takže vaši pánové nechávají své přátele ve svých domech často pobývat?“

„Mí pánové mají mnoho domů a mnoho přátel. Někdy jejich přátelé jezdí i k nám.“

„A nikdo z klanu Hazů mu nehodlal dělat společnost?“

„Mí pánové,“ pronesla, „dávají přednost civilizovanějšímu prostředí, než je tento kanton.“

Změnil jsem téma a otázal se, kam personál ukládá klíče.

„Všechny čínidlové klíče se na noc zamykají,“ prohlásila. „Večer je máme k dispozici pouze já a Uxos. Pro případ nouze.“

Zeptal jsem se, zda se klíče dají vyměnit či zkopírovat, ale podle ní to bylo vyloučeno. Ta představa jí připadala absurdní.

„A co alterace?“ nadhodil jsem. „Nechal si váš personál aplikovat nějaké císařské štěpy?“

„Zajisté,“ odvětila. „Kvůli imunitě a proti parazitům. Koneckonců jsme na okraji Říše.“

„Nic pokročilejšího než tohle?“

Zavrtěla hlavou. Pod límcem kabátu se mi dělalo horko. Pranic se mi nezamlouvalo, jak málo se hýbe, sedí rovně jako pravítko, hlavou otáčí jen proto, aby mě koutkem oka sledovala jako nějaký zpropadený pták.

„Můžete mi alespoň povědět, jaké vztahy měl komandant s Hazy?“

Zpražila mě pohledem. „Byli *přátelé*.“

„Jak dlouho byli přátelé?“

„Neznám podrobnosti o tom, s kým vším se mí páni přáteli, a nic mi do toho není.“

„Mají v Daretaně mnoho přátel?“

„Ano. A to v mnoha jialetech.“ Šlehla po mně očima. „A někteří z nich se těší vyššímu postavení než vy.“

Zdvořile jsem se na ni usmál, její pohružka však vypadala na-prosto vážně. Položil jsem jí ještě několik otázek, ale nic víc jsem z ní nevypáčil. Nechal jsem ji jít.

Tak, a měl jsem hotovo: všichni svědkové vyslechnuti, všechen personál dohledán, všechny časy odchodů a příchodů zaznamenány. Především dne dorazil pouze komandant Taqtasa Blas, do sídla vstoupil krátce po jedenácté večer devěťadvacátého dne měsíce skalasi. Hned se vykoupal a šel spát, třicátého se vzbudil, těsně před snídaní vyšel z pokoje, zase se do něj vrátil a zahynul nejstrašlivější smrtí, jakou si lze představit. Ačkoli mi připadalo, že jsem odvedl docela dobrou práci — možná kromě výslechu hospodyně —, absolutně jsem se v tom nemohl vyznat. Neměl jsem páru, jestli Blase někdo zavraždil, dokonce ani, jestli je na jeho smrti něco podezřelého.

K nákazám ostatně docházelo. Zvlášť mezi těmi, kteří pracovali na mořských hradbách.

Cestou ven jsem se zastavil v Blasově ložnici. Samozřejmě proto, abych si ještě jednou prohlédl mrtvolu, ale i proto, abych vrátil jeho knížku. Byl to zvláštní pocit, strkat Blasův deník zpátky do jeho zavazadel, když mi při tom nad ramenem visela troska jeho tváře, strnulá v němém výkřiku. V jeho výrazu se navzdory veškerému znetvoření nedala přehlédnout bolest, jako by stále cítil všechny ty výhonky, prorůstající a proplétající se jeho tělem.

Vyšel jsem ven, poděkoval Otiriovi a zamířil s ním nazpět k bráně pro služebnictvo.

„Můžeme už mrtvolu odnést k prohlídce, pane?“ zeptal se.

„Můžete. Ale všechny svědky držte prosím zde,“ řekl jsem. „Jakmile vyšetřovatelka prostuduje mé hlášení, nejspíš si některé svědky nechá předvolat, aby je mohla sama vyslechnout.“

„Dobrá práce, pane,“ prohodil.

„Prosím?“

„Dobrá práce. Že jsem tak smělý. Se vším jste si poradil.“ Blýskl po mně širokým úsměvem jako starší bratr na mladšího. Takové úsměvy jsem dosud vídal jen nad čtvrtým džbánkem kocovina. „Ale příště, pane — příště byste mohl být kapku přátelštější. Už jsem viděl i hrobníky, kteří byli vřelejší než vy.“

Zastavil jsem se a úkosem na něj pohlédl. Pak jsem se otočil a pokračoval v chůzi po malebných zahradních pěšinkách ke šlahobráně.

„Ale taky se musím ptát, pane...“ ozval se Otirios, když jsme se prosmekli pod jejími šlahouny.

„Ano, princepsi?“ řekl jsem. „Jakou radu mi udělíte tentokrát?“

„Nebylo by to bývalo jednodušší, kdyby přišla sama vyšetřovatelka?“

Znovu jsem se zastavil a probodl ho pohledem.

„Ne,“ prohlásil jsem. „Naprosto upřímně vás mohu ujistit, princepsi, že kdyby přišla vyšetřovatelka, rozhodně by to jednodušší *nebylo*.“ Než jsem vyšel na ulici, ještě jsem utrousil: „To mi věřte.“

KAPITOLA 2

V kantonu Daretana nebylo žádné skutečné město v běžném smyslu slova, spíše jen shluk budov říšských jialetů přimknutých k hlavní křižovatce, spolu s bezpočtem skladů, ohrad a sýpek pro všemožné suroviny a dobytek, neustále proudící k mořským hradbám. Toho odpoledne se tam v bahně zmítala obvyklá tlačenička lidských i koňských těl. Kolem nároží jsem se proplétal městečkem k jihu, dával přednost vozům a povozům, míjel důvěrně známé výjevy: koně začákané po břicho měďnatě červeným blátem; hemžící se roje bzučících much; propocené důstojníky Legie, Ženijního sboru i dalších jialetů, porčívající jména a rozkazy zdánlivě s naprostou lhostejností, jestli je někdo uslyší či vyslyší. Tak jsem se ukláněl a přikyvoval, ukláněl a přikyvoval, až jsem se vymanil z davu a zapadl do lesa.

V džungli bylo šero a horko k zalknutí. Slunce už se klonilo k západu, klenbu stromů probodávalo kopími oranžovožlutého světla. Našel jsem úzkou pěšinu džunglí k domku mé šéfové a vydal se po ní, uvítán povědomým cvrkotem brouků a žab. Pak se listoví promočené párou rozestoupilo a já zahlédl její malý tvarévvový příbytek, čekající ve stínu.

Našlapoval jsem mezi pařezy. Když moji šéfovou před nějakými čtyřmi měsíci jmenovali vyšetřovatelkou Judexu pro tento kanton, ženisté všechny ty stromy pokáceli a pak jí postavili domek z tvarévy — speciálně upravené révy, kterou apotetikalové zkrotili a dovedli ji přimět, aby vyrostla do libovolného tvaru. Tou pěšinou jsem šel už tolikrát, že jsem teď v podstatě kráčel ve vlastních

stopách, kdežto ona ze své chaty od chvíle, kdy se do ní nastěhovala, nevytáhla paty. Ani jednou jedenkrát.

Vystoupal jsem po schodech k jejím dveřím a spatřil, že před vchodem leží hromádka knih převázaná šňůrkou. Asi zásilka z dar-etanského poštovního úřadu, napadlo mě. Dřepl jsem si, pár jsem jich otevřel a přečetl si názvy. Jako obvykle se mi písmena třásla a poskakovala před očima, stěží se mi je dařilo poskládat — třa-slavé lesní příšeří mi s tím zrovna nepomáhalo —, ale vyluštil jsem *Souhrn převodů pozemkových práv v kantonu Kabirga v letech 1100—1120 a Teorie o nárůstu hmotnosti capakraba východního od roku 800.*

„Co to hrome...?“ zamumlal jsem.

Zarazil jsem se a napnul uši. Slyšel jsem skřehotání hopuchy a tichý zpěv jasnohláska, ale pak mi došlo, že jsem zaslechl ještě něco: lidské mumlání zevnitř domu.

Přitiskl jsem ucho ke vstupním dveřím. Dolehl ke mně hlas mé šéfové — a pak ještě jeden. Tenhle byl mužský a zněl úzkostně, dokonce nervózně.

„Do háje,“ ucedil jsem. „Ona čapla dalšího...“

Rozrazil jsem dveře a vpadl dovnitř.

Nejpozoruhodnějším prvkem toho malého tvarérového domku bylo jako vždycky závrtné množství knih: hradby, komíny, ba právě kaňony masivních svazků na všemožná obskurní témata. Moje šéfová doslova žila mezi knihami, často je používala jako psací stůl i noční stolek. Dokonce v nich musela vykutat malou jeskyňku, aby měla kam dát postel.

Rozhlédl jsem se údolími bichlí a vykročil jimi k přijímacímu pokoji v zadní části domku. Už jsem viděl nohy někoho, kdo tam vzadu seděl v křesle — nablýskané černé důstojnické boty —, a zkřivil jsem tvář. Uhladil jsem si vlasy a vstoupil do přijímacího pokoje.

Stav místnosti se od včerejška změnil k horšímu: nyní přetékala propleteností pokojových rostlin v květináčích, často exotických a napůl uhynulých, a strunných hudebních nástrojů v rozličných stupních rozkladu. Po levé straně stálo malé čalouněné křeslo, momentálně obsazené kapitánem od ženistů, hubeným mužem středního věku, který byl, jak se zdálo, hrůzou bez sebe.

Důvod jeho hrůzy byl nasnadě, ostatně jí nepropadne jen málokdo, když je s ním v jedné místnosti moje šéfová: immunis Anagosa Dolabrová, vyšetřovatelka Judexu pro kanton Daretana, v tuto chvíli sedící na podlaze zády ke kapitánovi a pracující na dalším ze svých projektů. Vypadalo to jako slepenec drátů a strun neznámého účelu. Asi rozebrala jednu z mnoha svých siturových harf — byla zanícenou, byť nepříliš disciplinovanou hudebnicí — a z jejích strun teď vyráběla něco na způsob tkalcovského stavu.

„Kolikrát ti ještě budu říkat, Dine,“ promluvila Ana, „že máš *klepat*. Vždycky.“

Vypjal jsem se do pozoru, ruce za zády, paty na šířku ramen od sebe, kolena srovnaná. „Zdálo se mi, že slyším hlasy, madam,“ pravil jsem. „Raději jsem to šel prověřit.“

„Ále, není důvod k obavám.“ Podívala se na mě přes rameno a zazubila se. Přes tvář se jí klenul pramen sněhobílých vlasů jako chochol jakéhosi cizokrajného ptáka. Udržoval jsem vzpřímený postoj, ona mě však neviděla, poněvadž měla oči převázané širokým pruhem karmínové tkaniny. „Vedu s kapitánem kromobyčejně *povznášející* rozhovor.“

Kapitán na mě hleděl s neskryvaným děsem.

„Skutečně, madam?“ podivil jsem se.

„Ale jistě.“ Obrátila se nazpět ke svému projektu. „Tadyhle kapitán má na starosti síť zavraždivacích kanálů kolem Daretany. Jeho ženisté objevili stovky let staré zříceniny po národech, které tu žily předtím, než přišla Říše. Nemám pravdu, kapitáne Tyšte?“

Kapitán se mi zadíval do očí a naprázdno vyslovil: *Pomoc!*

„Co je nejzajímavější,“ pokračovala Ana, „některé ty ruiny byly zřejmě zbudovány s využitím komplexní lomené struktury zdiva, při níž je zapotřebí méně malty! Není to *fascinující*?“

Kapitán na mě teď zoufale gestikuloval a ukazoval ke dveřím. „Velice fascinující, madam,“ přisvědčil jsem.

„Zvlášť proto, že se už dlouho zaobírám teorií,“ pokračovala, „že mnoho Kurminců ve třetím prstenci Říše přišlo dávno před jejím založením právě z těchto krajů. A tohle by mou teorii alespoň částečně potvrdzovalo, jelikož lomená struktura zdiva je v kantonu Kurmin naprosto běžná! Lidé zjevně migrovali směrem ke středu, poněvadž...“ Mávla rukou východním směrem. „Nu, pokud chtěli přežít, neměli příliš na vybranou.“

Kapitán si všiml bílého plátna na podnose vedle sebe a na chvíli přestal gestikulovat. Než jsem mu v tom mohl zabránit, nadzvedl plátno a vyvalil oči na to, co bylo pod ním: drobného čimčaráčka, kterého Ana před několika týdny chytila, potom zabila, rozpitvala a zakonzervovala ve sklenici. Kapitánovi vypadlo plátno z třesoucí se ruky.

Honem jsem se snažil něco vymyslet. „Abych nezapomněl, madam,“ odkašlal jsem si, „cestou jsem potkal pár důstojníků od ženistů.“

„Neříkej.“

„Už je to tak, madam. Prý kapitána Tyšteho bezodkladně potřebují.“

Ana před svým výtvořem znehybněla, pak naklonila hlavu ke straně. „Hm. Ne. Ty mi lžeš, Dine. Jsi hodně špatný lhář a slyším ti to ve hlase. Ale! Uznávám, že kromě debaty o lomeném zdivu mi kapitán Tyšte přinesl pramálo zajímavého a už mě začíná poněkud nudit.“ Otočila se k němu, pořád ještě se zavázanýma očima a potutelným úsměvem na tváři. „Můžete jít, kapitáne. Skutečně vám děkuji, že jste mi věnoval čas.“

Kapitán Tyšte s výrazem krajního pohoršení vyskočil na nohy. Uklonil se, chraptivě ze sebe vyrazil: „M-madam“, a namířil si to ke dveřím.

Vyprovázel jsem ho do parného odpoledne venku a přemítal, jak to vyžehlit tentokrát.

„Moc se vám omlouvám, pane,“ řekl jsem. „Nelze nijak ospravedl—“

„Omlouváte?!“ zavřískl, jen co jsme vyšli ven. „Tak vy se omlouváte?! Napřed mi pošle dopis, ať se u ní stavím s nějakými mapami, a když jí vyhovím, na *tři hodiny* mě tu uvězní a tahá ze mě první poslední o mém životě! Dokonce se mě ptala na tvar mých *chodidel!*“

„Skutečně mě to mrzí.“ Uklonil jsem se, vzhlédl, spatřil jeho rozlícenou tvář a uklonil se hlouběji, až jsem se nosem téměř dotýkal svých rozpadajících se bot. „Kdybych tu byl, býval bych tomu učinil přítrž, pane, máte mé slo—“

„A pak... pak měla tu drzost označit mě za *nudného!*“ křikl. „Při pomyslení, že je ta šílená ženská vyšetřovatelkou našeho Judexu, se mi chce prostě...“ Obrátil se a rozezleně rázoval po lesní pěšině zpátky k městečku.

Chvilí jsem se za ním díval. „K ďasu,“ utrousil jsem a vrátil se do domku.

Ana se dosud nahýbala nad svým výtvozem v přijímací místnosti, šlachy se jí napínaly, prsty zadumaně tančily po strunách.

„Víte...“ začal jsem a zase zmlkl, abych si promyslel, co jí chci vlastně říct.

„Jen mluv, Dine,“ pobídla mě a stáhla si pásku z očí. „Téměř se mi zdálo, že se mě chystáš vyplísnit. To by bylo skvostné obveselení.“

„Snad... snad víte, madam,“ vyrazil jsem ze sebe, „že tohle dělat nemůžete.“

„Obvykle ne,“ přisvědčila. „Ale to jen proto, že většinou mi v tom bráníš ty, Dine.“

„Jistěže bráním, madam,“ odsekl jsem. „Vždyť to přece nejde, abyste ty nebožáky takhle dusila a vymačkávala z nich informace jako šťávu z broskvuňky!“

„Jednoduše vynakládám maximální snahu, abych z tohoto bezútěšného kantonu udělala aspoň trochu zajímavé místo,“ pronesla

blazeovaně. Utáhla strunu na té své vymyšlenosti. „S tím je ovšem spousta práce.“

„Madam...“

„Je ti kupříkladu známo, Dine, že nejjihoovýchodnější studna v Daretaně je téměř jistě zamořena iridou?“

„Fascinující, madam.“

„Vskutku. Nikdo neměl tušení. Já jsem to však vyvodila z rozhovorů s dvaadesáti lidičkami, s nimiž jsem si v uplynulých měsících povídala. Dvanáct z nich, pravidelně pijících z oné studny, si mimoděk postěžovalo na mírné pobolívání, nespavost a nezvyklý pach moči, kteréžto symptomy se s tou nemocí běžně spojují. Uvědomila jsem o tom kapitána a doporučila mu, aby studnu nechal vyčistit.“ Ještě trochu poštelovala dráty před sebou. „Tohle si ze všeho toho klábosení odnáším, Dine. Potřebuji jen dostatek informací, abych byla s to odhalit vzor.“

„Proto jste se toho komandanta legionářů onehdy ptala na pach jeho moči, madam?“

„Ale kdeže. To jsem byla prostě zvědavá.“

Dovolil jsem si na ni letmo pohlédnout. Byla to vysoká, hubená žena, táhlo jí na padesát, možná na šedesát — u některých pozměněných lidí těžko říct — a její pleť se vyznačovala podobně šedavými odstíny jako moje, zároveň však viditelně bledšími. Tohle bylo hlavně tím, že nikdy nechodila ven, a nejspíš i tím, že patřila k Sazijcům: lidem se světlejší kůží, pocházejícím z vnitřních prstenců Říše, kteří mívají hranatější a užší tváře než Talané jako já. S vlasy bílými jako kost, širokým úsměvem a žlutýma očima mi často připomínala kočkovitou šelmu: snad šílenou kočku domácí, bloumající domem a hledající kousek slunce, kde by se mohla rozvalit, zároveň však dychtící trápit každou myš, na kterou natrefí.

Dnes si vzala dlouhé černé šaty a přes ně si navlékla ušmudlaný tmavomodrý plášť judexovského jialetu s odznaky uspořádanými v příkrém rozporu s císařskými předpisy do precizních symetric-

kých obrazců. Dnešní uspořádání se od včerejšího lišilo: tentokrát je neroztřídila podle velikosti, nýbrž podle barvy.

„Ach!“ zvolala. „Knihy!“

„Prosím, madam?“ nechápal jsem.

„Přišly mi *knihy*, Dine?“

„Ach tak. Ano, madam. Čekají na verandě. Býval bych je zanesl dovnitř, jenže jste mou pozornost rozptýlila tím, jak jste mučila kapitána.“

„A ty mě teď mučíš snahou o duchaplnost,“ opáčila. „Kdybys byl tak laskav...“

Uklonil jsem se, došel ke dveřím a s rukou na klice se ohlédl.

„Nedívám se!“ houkla. Obličej otočila do kouta přijímacího pokoje. „Odvracím zrak!“

Jakmile jsem se přesvědčil, že neuvidí ven, otevřel jsem dveře, shrábl hromádku knih, přemístil ji dovnitř a zase zavřel. V tu ránu stála za mnou, zaklíněla dlouhý bledý prst pod zauzlovaný motouzek a zpřetrhala ho.

„Tentokrát to trvalo celou věčnost,“ zabručela. „Dva týdny! Věřil bys tomu? Dva zpropadené týdny, než ke mně doputovaly.“

„Jistě je to náročné, muset se takovou dobu obejít bez pořádné knihy o krabech, madam.“

„Ani nevíš jak.“ Se zavřenýma očima začala zprudka otvírat jeden svazek po druhém a hmatat po stránkách. Většina její kůže byla sice světlešedá, ale konečky prstů růžové — upravené pomocí štěpů, odhadoval jsem, aby byly hypercitlivé, a ona tak mohla číst tištěný, občas i ručně psaný text pouhým dotekem. Což dělávala dosti často, jelikož valnou většinu dne trávil s páskou přes oči. *Smysly je radno omezovat*, vysvětlila mi kdysi. *A nevycházet z domu. Příliš mnoho stimulů dožene člověka k šílenství.*

Sledoval jsem, jak se zběsile probírá knihami, a nikoli poprvé přemítal, zda bych v jejím případě skutečně poznal, že šílenství vypuklo. Předpokládal jsem, že její neduhy nějak souvisejí s jejími